

Mohand Marg, Kashmir:

1895. szeptember 2-án.



Mélyen tisztelt Tanár Mr!

Fogadja legszivesebb  
Köszönetemet Tuzing-ból kelt  
nagybecsü leveléért, melynek  
folytatása ként augusztus 6-án  
itt kedves sorai a mai napon  
érkeztek kezembe. Fölötte örül-  
tem azon hírnök, hogy szün-  
idejének egy részét oly szép  
helyen s bizonyára a legkelle-  
mesebb társaságban töltötte.  
Szívem mélyéből remélem, hogy  
friss egészségben s új munka-  
erővel tér majd vissza Buda-  
pestre. Boldog családi otthona  
kärpötlést nyugt ott sokoly áldo-  
zatért, melyet hivatalos elfog-

Calliságával össze van kötve. Még  
nyit várhatnák szaktársai  
munkásságától, midőn majd ki  
zárólag tudományának szentel  
heti! Esemény lesz e fordulat  
az utóbbira nézve.

Mint a fennli ezim mutatja,  
még mindig szép havatomon  
lévő köztöm, melytől bizony,  
nehézemre esik elválni. Itt  
csöndes munkásságot nem foly-  
tathattam, a mióta Indiába jöt-  
tem. Elvezem is munkám min-  
den perczét, meg ama szabads-  
ságot, melyet csak a magányos  
élet biztosit. Európai hangot  
már majd három hónap óta  
nem hallottam; a világ folyá-  
sairól pedig, esaka Pesti Hírlap,  
meg az Academy-ból értesülök.  
Rádzatarangini fordításom jól  
halad előre dalzára azon nehéz-

ségeknél, melyeket az indiai  
poetikus irály átültetése okoz.  
Ellelkintre attól, hogy nyelvérzé-  
sem nagyon is hiányos, talán  
mines nyelv, mely kevéssé al-  
kalmas kodhatik az indus gondol-  
kodás és izlés jureságaihoz  
mint az angol. Sokkal jobban  
örülök ama gyakorlati archaologiai  
& történelmi fejtegetéseknek,  
melyekhez a munkám alkalmas  
nyújt. Csak hogy itt mindent  
ab initio kell feloldoznom. Elő-  
munkálatok a kellő alapon  
nem léteznek voltaképen, meg  
a legjobb forrást is csak kéz-  
iratból kell használnom. En-  
ért hiszem, hogy a régi Kashmir  
sokkal bővalóbban ismerhetjük  
meg, mint India bár mely más  
részeit. Sőtélül emlétem, hogy Gu-  
nagar város térképét a 11-ik század-  
ban annyi részlettel állit hatom

össze, mint akár egy jól ismert  
classicus városnak. Vajon érdekelt  
nek-e <sup>enne</sup> realis dolgok iránt euró-  
pai szaktársaim közt néhányan,  
azt nem tudom. En azért mégis  
közhelyességemnek tartom e localis  
kérdéseket alaposan tanulmányozni.  
Egy pár értéket melva sok traditív  
sacratot majd hiába keressük.  
Az a.n. európai cultura statkúgy,  
érvényeit. bomlasztó hatását  
itt a hegyek közt mint lenni a  
síkságban. Panditom, egyedüli  
társaságom, meg egészen a régi  
világból való; igazi archaeologus  
értékekkel bírnak nézetlei, meg  
gondolkozás módja. —

Egy hét melva se kell száll-  
nom a magasból egy kis topogra-  
phicus körút ezéjából, melyet  
Kashmir keleti részén kell foly-  
tatnom több homályos kérdés fel-  
derítése ezéjából. Azután a fő-  
város közelében a Mogul császárok  
régii parkjában, a Nis háf-Bágh  
ban

26. 10  
2) Lelepedem, hogy ott dolgoz-  
tak Kashmiri Szabadragom  
utolsó heteiben. Ott könnyebben  
férhettek kéziratokhoz, meg  
Persa Muntichhoz, a kivel át kell  
dolgoznom a Krönika persa  
kivonatait. Az utóbbiakban sok  
érdekes adótot találtam már.  
Ez időben várhatom egy siato  
fudós Maulvi látogatását, a  
ki elő kézzel kérdéseit ter-  
jeszt leni kivonnom. Az ered-  
ményről meg e hó vége előtt  
értesitem. Higgye el, kérem,  
legnagyobb örömemre szolgál,  
ha valamiképp értekeim Heltem  
indiai taxtör Kodásomat ily ese-  
kely szolgálataokra, s remélem,  
hogy erre minél gyakrabban  
fog alkalmat adni.  
Az újításokat illetőleg hahere  
ban behatóan fogom magamat  
értesíttetni a valamiképp ezéjái-

nek megfelelő lapokból mutat-  
ványokat küldtek. Sur distance  
Indiában alig végezhet az ember  
valamit. — Leg<sup>ny</sup> angolul írt új  
got, mely muhammedanus eredete-  
ket kíván szolgálni, éppen a leg-  
utóbbi postával küldött nekem  
a kiadója. Előleges ízlésül ke-  
gyedhez továbbídom. —

Régi jó tábornoknak, Roth-  
nak, váratlan halála melyon saj-  
tott. Igaz szeretettel s halálánál  
csüngtem e nagy tudóson, kinek  
személyisége s intuíció szelleme  
iránt ősrizte kimulattal visoltat-  
tam. Az utóbbi időben gyakran  
ban leveleztem vele, különösen  
ama kéziratgyűjtemény folytán,  
melyet a múlt évben Káshmirban  
vásároltam a tübingai egyetem-  
számára. Manjire örült a boldo-  
gult a régi nyirfa kergén írott  
codexeknek, melyeket sikerült  
a tudatlan puróhitűk lódaiból  
kiásnom!

Gutschmid, Darmsteter, Roth  
után már alig marad az öreg  
Müller Frigyesen kívül valaki, a  
kit igazán tábornoknak nevez-  
hetnök. Jóakaróm sines több, az  
öreg Webert meg talán Böhler  
kövére. Az Elöbbinék Festlquist  
kézzül az 50-éves jubileumához,  
melyhez én is adtam szerezny,  
vélzetelemet. Remélem, az ősz  
folyamán megküldhetem kegyed-  
nek. —

Engedje meg, hogy levele-  
met egy kérdéssel fejezzem  
be, melynek megoldásait itt India-  
ban hiába várnam. A Káshmiri  
Kronika régebb szakaiban több  
oly fejedelem szerepél, kiről más  
adatok, különösen numismaticus  
bizonyítékok alapján kimutathat-  
ni vélem, hogy az ophthalita vagy  
fejér-hún ködítők törzshez  
tartozott. Ezek közt így nekem  
mely feliratokon is előfordul, si.  
Tokamāna Jāuvla, Böhler, Kara

barek által szolgálattott fejtegető  
sek segélyével, török eredetű  
nok voltte bizonyíthatni. Bár sa-  
ját olvasmányaim közt nem ta-  
láltam oly adatra, mely az Eph-  
thaliták török eredetét megdla-  
pitaná, mégis érdemesnek tartá-  
nám ha a többi a Rajastaran-  
gintában talált nevet, nyelvészeti  
szempontból kompetens véleményét  
szerezhetnék. Ehez talán kegyes  
egyik vagy másik hazai turkológus  
megkérdezőse által nyújthatna  
segédkezést. É nevek a következők:

Khin Khila (érmeken Khin-gika)

Lah Khana (érmeken ugyanaz)

Mummuni.

Az előbbi kettő határozottan  
személynév s körülbelül a ható-  
dik H.u. századba való. A harma-  
dik, mely a 8-ik századig előfor-  
dul, talán csak királyi epim,  
mint az iráni Cahi, melyet éppen  
Ephthalita uralkodók mint Mihira

26.60  
3) Kula és Toramana hatz náltak  
s mely, úgy látzik, Kero utódait  
alatt családí nővé vált.  
Mlocha létemre, érinten be-  
vallva, bizonyos előzérésttel fog-  
lalkozom e barbars kóditókkal,  
s ha lehet a mostani munkám  
halatztám nélkül, róterek egy-  
kisebb dolgozatban az Indoskythák  
s Ephthalitákra. Az előbbiek érmei  
vel úgy is foglalkoztam már  
1887-ban. E tárgy talán inkább  
bírna érdokkal egy pár hazai tudós  
előtt mint tisztán Hindu dolgok  
fejtegetése.

October 21-n megkezdődött a  
a lahorei sanyarú élet, melyen  
minél gyorsabban átolni. forró kívón-  
ságom. Nem tudom, mi képs fejlőd-  
ságon. Nem tudom az új Vico-Chancellor  
alatt, pedig állásom nagyban függ  
az utóbbi személgéség jellemétől.  
Mindenesetre biztositna van a jövő  
nyárra az újabb 4½ hónapos szabad-  
ságot, s ez magyuzgat egyelőre.

Bocsásson meg, kérem, hogy  
személyt hűkökkel antatom, meg  
a fenns. kérdős által okozott  
alkalmatlanságot.

Mélyen tisztelt nejmnek kérem  
legjobb üdvözlöttemet átadni. Ne  
mélom jó egészségnak örönd vala  
mint kedves fidi is. Igaz örülnék,  
ha az utobbiakról alkalmitag rövid  
hírt adna.

Minden jót kívánva, marad-  
tam öszinte tisztelője s hála's  
híve

Stein Aurél.